

ŞİLİ ÜLKE PROFİLİ

**T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü**

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER	3
2. GENEL EKONOMİK DURUM	4
3. DIŞ TİCARET	7
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	12
5. TÜRKİYE ile TİCARET	14
EKLER:	18

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	ŞİLİ
Yüzölçümü	756.096 km ²
Nüfusu	19,96 milyon (2023)
Başkenti	Santiago
Eyaletler	Aisen del General Carlos Ibanez del Campo, Antofagasta, Araucania, Arica y Parinacota, Atacama, Biobio, Coquimbo, Libertador General Bernardo O'Higgins, Los Lagos, Los Rios, Magallanes y de la Antartica Chilena, Maule, Region Metropolitana (Santiago), Tarapaca ve Valparaiso
Devlet Başkanı	Gabriel Boric
Yönetimi	Başkanlık tip Cumhuriyet
Dili	İspanyolca
Dini	Roma Katolikleri %89, Protestanlar %11, Museviler ve diğer
Para Birimi	Şili Pezосу (CLP)

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar: APEC, BIS, CAN (associate), CD, CELAC, FAO, G-15, G-77, IADB, IAEA, IBRD, ICAO, ICC (national committees), ICCT, ICRM, IDA, IFAD, IFC, IFRCs, IHO, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ISO, ITSO, ITU, ITUC (NGOs), LAES, LAIA, Mercosur (associate), MIGA, MINUSTAH, NAM, OAS, OECD (enhanced engagement), OPANAL, OPCW, Pacific Alliance, PCA, SICA (observer), UN, UNASUR, UNCTAD, UNESCO, UNFICYP, UNHCR, UNIDO, Union Latina, UNMOGIP, UNTSO, UNWTO, UPU, WCO, WFTU (NGOs), WHO, WIPO, WMO, WTO

Coğrafi Konum

İsmi Aymara dilinde "dünyanın bitimi" anlamına gelen "chilli" kelimesinden gelen Şili, Güney Amerika'nın güneybatı kıyısında yer almakta olup, Atlantik ve Pasifik Okyanusları arasında stratejik bir konuma sahiptir. Arjantin ile 5.308 km, Bolivya ile 860 km ve Peru ile 171 km sınıra sahip olan ve 6.435 km kıyı uzunluğu olan Şili, kıyılarda çok yüksek olmayan dağların, orta kesimlerde verimli vadilerin, kuzeyde Atacama Çölü'nün, doğuda ise And Dağları'nın çevrelediği bir topografik yapıya sahiptir. www.mapas.mop.cl adresinden Şili ile ilgili haritalara ulaşmak mümkündür.

Siyasi ve İdari Yapı

16. yüzyılda İspanya'nın Şili'yi işgalinden önce Kuzey Şili İnkalar'ın, Orta ve Güney Şili ise Mapuçeler'in idaresi altında olup, 1810 yılında İspanya'ya karşı bağımsızlığını ilan etmesine rağmen kalıcı başarıya 1818 yılında ulaşmıştır. Pasifik Savaşı'nda (1879–1883) Peru ve Bolivya'yı yenerek kuzeydeki bölgeleri elde eden Şili'de Salvador Allende'nin başkanlığındaki hükümet 1973 yılında Augusto Pinochet'nin askeri diktatörlük rejimi ile devrilmiştir. 1990 yılında serbest başkanlık seçimi sistemine geçilene kadar ülke Pinochet tarafından idare

edilmiştir. 11 Mart 1981’de ilk Anayasa yürürlüğe girmiştir. Şili Anayasası İspanya, Fransa ve Avusturya anayasalarından esinlenerek hazırlanmıştır.

Şili’de Devlet Başkanı aynı zamanda Başbakanlık görevini de yürütmektedir. Dört yılda bir yapılan başkanlık seçimleri ile seçilen Devlet Başkanı, Bakanlar Kurulu üyelerini atama yetkisine sahiptir. İlk turu 21 Kasım 2021 tarihinde yapılan Şili Devlet Başkanlığı seçimlerinde hiç bir adayın ilk turda en az %50 oy oranını yakalayamaması üzerine en fazla oyu alan iki adayın yarıştığı 19 Aralık 2021 tarihli ikinci tur seçim sonuçlarına göre, demokratik sosyalizm ideolojisini benimseyen ve aralarında Komünist Partinin de bulunduğu sol “Apruebo Dignidad” ittifakının adayı Gabriel Boric oyların %55.8’ini alarak Devlet Başkanı seçilmiştir. Boric, görevini resmi olarak 11 Mart 2022 tarihinde devralmıştır.

Şili 16 bölgeden oluşmaktadır. Bu bölgeler Kuzeyden Güneye doğru sırasıyla, Región de Arica y Parinacota; Región de Tarapacá; Región de Antofagasta; Región de Atacama; Región de Coquimbo; Región de Valparaíso; Región Metropolitana de Santiago; Región del Libertador General Bernardo O’Higgins; Región del Maule; Región del Ñuble; Región del Biobío; Región de La Araucanía; Región de Los Ríos; Región de Los Lagos; Región de Aysén del General Carlos Ibáñez del Campo ve Región de Magallanes y la Antártica Chilena olarak adlandırılmaktadır.

Nüfus ve İstihdam

2023 yılı IMF tahminlerine göre yaklaşık 19,9 milyon nüfusa sahip olan Şili’de nüfus artış hızı %1, yaş ortalaması 35’dir. Nüfusun %18’i 0–14 yaş arasında, %69’u 15–64 yaş arasında, %13’ü ise 65 yaşın üzerindedir. Ülkedeki okur-yazarlık oranı %97 olup, Şili eğitim standartlarının diğer Latin Amerika ülkeleri ile kıyaslanınca daha iyi durumda olduğu görülmektedir. Nüfusun %10.8’i yoksulluk sınırının altında yaşamakta olup, gelir dağılımı adaletsizdir.

Şili nüfusunun %88’i kentlidir ve toplam nüfusun %40’ı başkent Santiago ve çevresinde yaşamaktadır. Kuzeyde ve güneyde tarımın yapılabildiği And Dağları’nın arasında kalan ovalarda ve Santiago’nun 100 km batısındaki liman şehri Valparaiso’da yerleşim yoğun iken; ülkenin kuzey ve güney uç noktalarına gidildikçe elverişsiz iklim koşulları sebebiyle nüfus yoğunluğu azalmaktadır.

Şili’de etnik çeşitlilik diğer Latin Amerika ülkelerine kıyasla daha azdır. Batı Avrupa ülkelerinden gelen göçmen nüfus, çoğunluğu oluşturmaktadır. Ülkeye özellikle 19. yüzyılda çok sayıda İngiliz, İrlandalı, Alman, Hırvat, Filistinli ve İtalyan yerleşmiştir.

Yaklaşık 8,5 milyon olarak tahmin edilen toplam işgücünün %9’u tarım, %69’u sanayi ve %22’si hizmetler sektöründe istihdam edilmektedir. Çalışan nüfusun yarısını, yönetici pozisyonlarının ise dörtte birini kadınlar oluşturmaktadır.

Doğal Kaynaklar

Şili’nin başlıca doğal kaynakları; bakır, iyot, kereste, demir cevheri, nitrat, değerli metaller ve molibdendir. Yaban mersini, sofralık üzüm, erik, kiraz, kurutulmuş elma, midye, alabalık ve somonda dünyanın lider üreticisi ve ihracatçılarından olan Şili, güney yarım kürenin en büyük

meyve, sert kabuklu meyve, salça ve dondurulmuş üzüksü meyve ihracatçısıdır. Yine, balık unu, ceviz, kuru üzüm ve dondurulmuş hindi eti ve dondurulmuş istavrit ülkenin tarım ve hayvancılık alanında öne çıkan başlıca ihraç ürünleri arasında yer almaktadır. Ülkedeki tarımsal üretim zenginliği nedeniyle, gelişmiş bir gıda işleme sanayiine de sahip olan Şili’de imalat sanayii bakır, madencilik, gıda işleme, kimyevi ürünler, ormancılık ürünleri ve su ürünleri ile sınırlıdır.

Ülke özellikle turizm açısından önemli doğal güzelliklere sahiptir. And dağları sayesinde Şili’nin büyük bir hidroelektrik enerji potansiyeli bulunmaktadır. Kıyıları boyunca ülkenin zengin balıkçılık kaynakları mevcuttur. Kuzeydeki kurak araziler maden yatakları ile bezenmiştir.

Şili’nin doğal kaynaklarının dağılımı şöyledir:

Kuzey Bölgesi: Bakır, demir cevheri, nitrat, altın, lityum, molibden, deniz ürünleri.

Orta Bölgesi: Tarım, meyve, ormanlar, hidroelektrik enerjisi, kömür, deniz ürünleri.

Güney Bölgesi: Orman, petrol, doğal gaz, kömür, hayvancılık ve deniz ürünleri.

Şiddetli depremlerin, volkanik faaliyetlerin ve tsunamilerin sıkça görüldüğü Şili’nin başlıca çevre sorunları ormanlık arazilerin tahribi, özellikle Santiago ve çevresinde endüstriyel faaliyetlerin ve taşıt emisyonlarının sebep olduğu hava kirliliği ve su arıtma sistemlerinin yetersizliği nedeniyle Maipo, Aconcagua ve Bio Bio nehirlerinde oluşan su kirliliğidir.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2021	2022	2023*	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*
GSYİH (Cari Fiyatlar - milyar \$)	316,67	300,73	344,4	354,47	372,49	390,4	407,87	426,68
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	11,7	2,4	-0,5	1,6	2,3	2,4	2,4	2,4
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar - \$)	16 092	15 166	17 254	17 647	18 434	19 210	19 961	20 774
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	4,5	11,6	7,8	3,6	3	3	3	3
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-7,3	-9	-3,5	-3,6	-3,5	-3,3	-3,2	-3
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	8,9	7,9	8,8	9	8,6	8	7,5	7,5
Nüfus (milyon)	19,68	19,83	19,96	20,09	20,21	20,32	20,43	20,54
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	36,3	38	38,4	41,2	42,4	42,6	42,3	42,1

*Tahmini veriler

Kaynak: IMF

Siyasi istikrar, ticaret serbestisi, kişi başı gelir, yaşam standardı, basın özgürlüğü, şeffaflık ve rekabetçilik açısından Latin Amerika’nın önde gelen ekonomilerinden olan Şili’nin finans

sistemi de oldukça gelişmiştir. Şili, Latin Amerika'da kredi notunu 25 yıldır A'da tutmayı başarabilen tek ülkedir.

Şili ithal ikameci ekonomi politikalarını 1970'lerin ortasında, diğer Latin Amerika ülkelerinden yaklaşık on yıl önce terk etmiş ve liberal ekonominin uygulanması doğrultusunda önemli adımlar atmıştır. Bu durum, üretim artışını ve rekabeti beraberinde getirmiş, madencilik ve balıkçılık başta olmak üzere geleneksel ihracat endüstrilerinde büyüme kaydedilmiştir. Aynı zamanda, selüloz, meyve, somon, ağaç ürünleri, şarapçılık ve metanol gibi yeni sektörlerde, hava ve gemi taşımacılığı ve turizm gibi hizmet sektörlerinde gelişme sağlanmıştır.

İhracat gelirlerinin %40'ını madencilikten, milli gelirin ise üçte birini bakırdan elde eden Şili'nin en büyük madencilik şirketi olan Codelco, tek başına dünya bakır üretiminin %10'unu gerçekleştirmektedir. GSYİH'nin %12'sini oluşturan ve ülkedeki işgücünün %12'sine istihdam sağlayan imalat sanayinde 2009 krizinde meydana gelen gerilemede sektörün küçük ve orta ölçekli şirketlerden oluşması etkili olmuş, hükümet tarafından bu üreticilere vergi kolaylıkları tanınmıştır. Kriz nedeniyle ülkenin en önemli sektörlerinden olan işlenmiş meyve-sebze ve şarap ihracatı da gerilemiştir. Hayvancılık ve balıkçılık sektörlerinin gelişmiş olduğu Şili'de işgücünün %10'u tarım sektöründe istihdam edilmektedir. Ülkede petrol üretimi 20 yıldır azalmakta olup, doğal gaz üretimi de tüketimi karşılayacak düzeyde değildir.

Ekonomik faaliyetler özellikle ülkenin orta kısmında yoğunlaşmıştır. Ülke nüfusunun %40'ını barındıran Santiago, GSYİH'nin %47'sini üretmektedir. Valparaiso bölgesindeki nüfus toplam nüfusun %10'unu oluşturmaktadır. Kuzeyde madencilik sektörünün gelişimi; güneyde somon yetiştiriciliği, turizm ve metanol üretimi, ekonomik faaliyetlerin ülke geneline yayılmasını sağlamıştır.

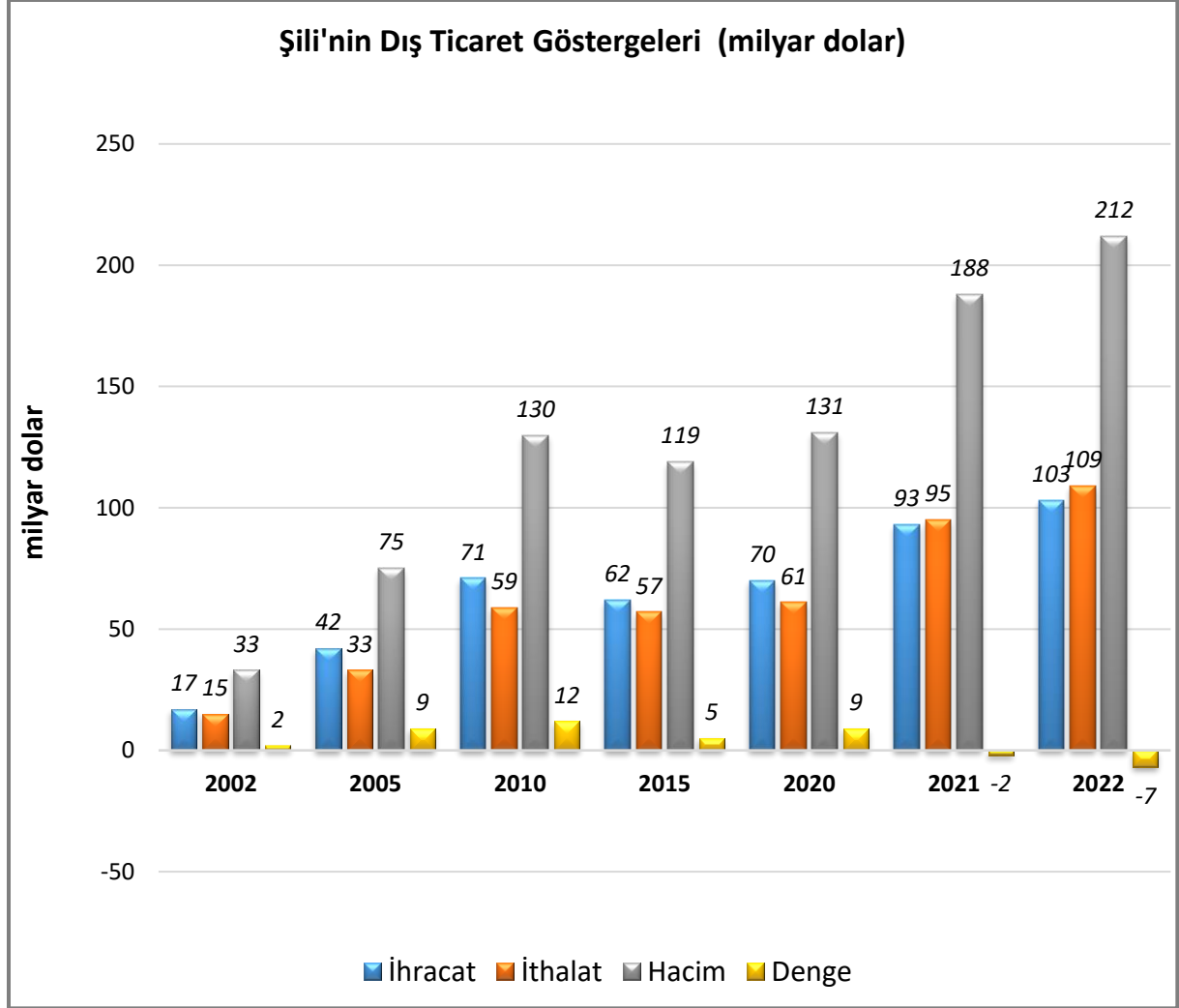
Latin Amerika'da, serbest piyasa ekonomisi modelini benimsemiş, ekonomik ve siyasi istikrara sahip yapısıyla ön plana çıkan Şili, sahip olduğu doğal kaynak zenginliği, kişi başına gelirin görece olarak yüksekliği, düşük dış borç/Gayri Safi Yurt İçi Hasıla Oranı ile Latin Amerika'nın en müreffeh ülkelerinden biri olmaya devam etmektedir.

Başlıca ticaret partnerleri ile imzalanan Serbest Ticaret Anlaşmaları neticesinde ticaret daha da liberal hale gelmiş ve doğrudan yabancı sermaye girişi hızla artmıştır.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Ülkenin Dış Ticareti

Kaynak: Trademap-www.trademap.org

Şili ekonomisi büyük ölçüde dış ticarete dayalı bir yapı arz etmektedir. Halihazırda, dünyanın en çok Serbest Ticaret Anlaşmasına sahip olan Şili, dünya ticaretine, farklı kapsam ve özellikteki ikili ve çoklu tercihli ticaret düzenlemeleri yoluyla entegre olmuştur. Dünya üzerinde 4.3 Milyarlık tüketiciye erişim imkanı sunan bir ticari üs niteliğindedir. Dünya gayri safi hasılasının %86.3'ünü, dünya nüfusunun %63'ünü temsil eden 64 ülke ile 26 Serbest Ticaret Anlaşması yürürlükte olan Şili, dış ticaretinin %60'ını temsil eden Serbest Ticaret anlaşmalarının yeniden müzakere edilmesi yönündeki çalışmalarını 2017 yılından itibaren hızlandırmıştır.

Küresel ekonomik krizin olumsuz etkilerine rağmen yıllardır dış ticaret fazlası veren Şili'nin 2012 ve 2013 yıllarında dış ticareti açık vermiş, ancak 2014 yılında yeniden toparlanma

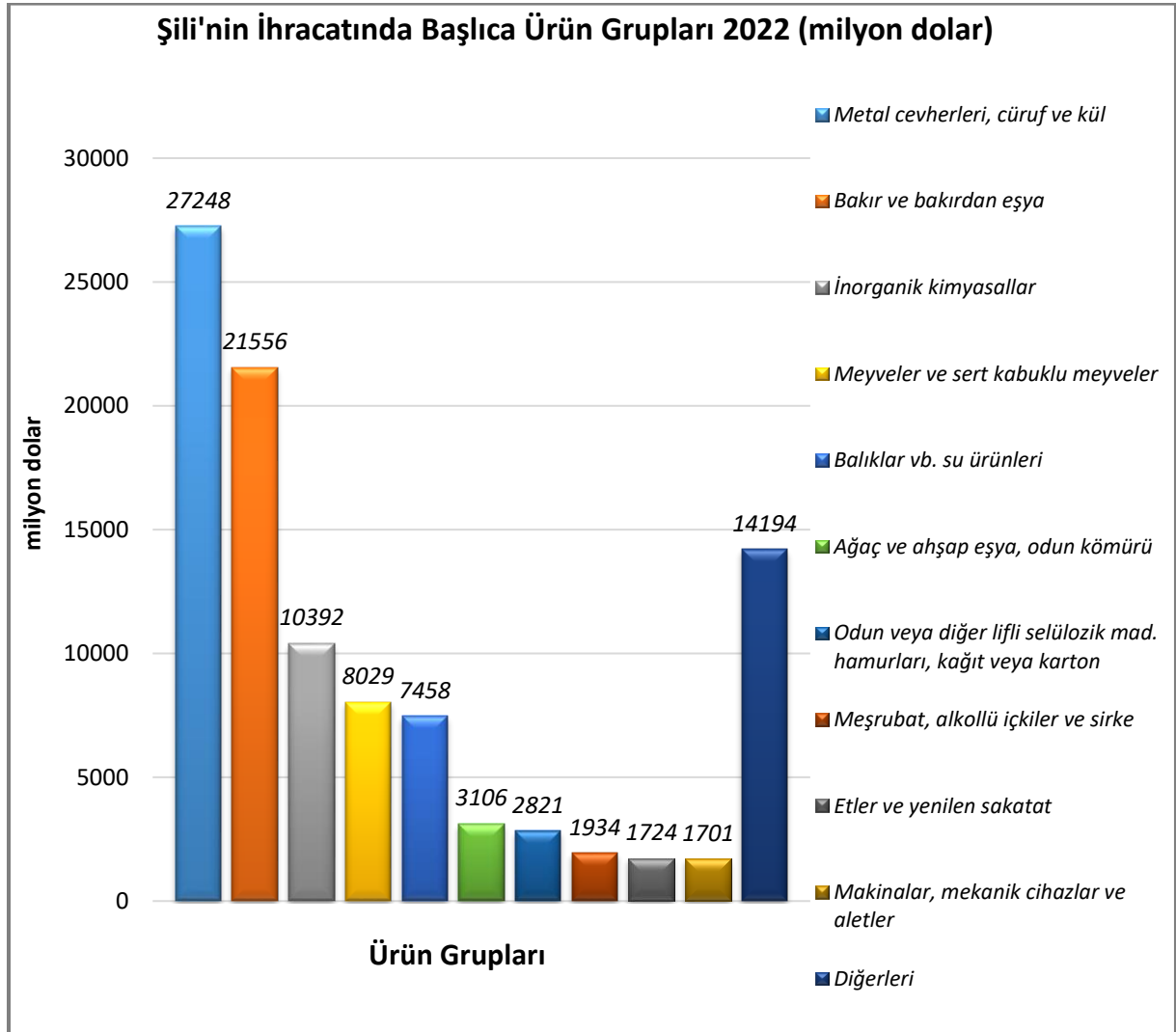
gerçekleşmiştir. Ülkenin 2020 yılında ki dış ticaret hacmi pandemi nedeniyle 131 milyar dolara gerilemiştir. 2020 yılında Şili'nin ihracatı 70 milyara dolar, ithalatı da 61 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2022 yılında ise Şili'nin dış ticaret hacmi % 13 artarak 212 milyar dolar olmuştur.

Ülkenin dünyaya ihracatında en önemli ürün grupları sırasıyla metal cevherleri, bakır ve bakırdan eşya, su ürünleri, meyveler, kağıt ürünleri, ahşap eşya, kimyasal ürünler, alkolsüz içeceklerdir.

Ülkenin dünyadan ithalatında en önemli ürün grupları sırasıyla makine ve aksamı, mineral yakıtlar, elektrikli makineler, motorlu kara taşıtları, plastik mamulleri, eczacılık ürünleri, et ürünleri, demir çelik ve demir çelikten eşya, medikal cihazlardır.

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

İhracat

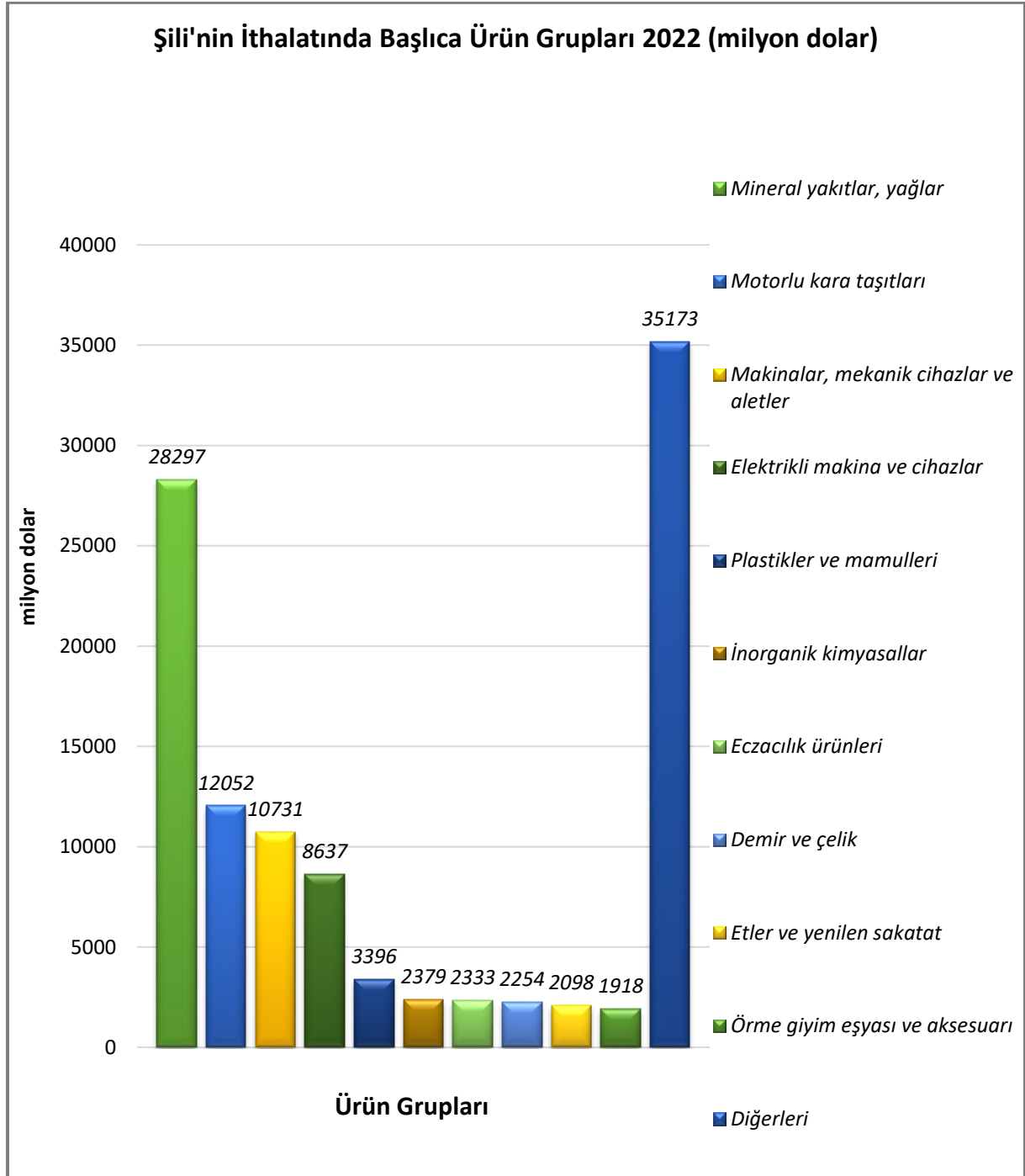

Kaynak: Trademap-www.trademap.org

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

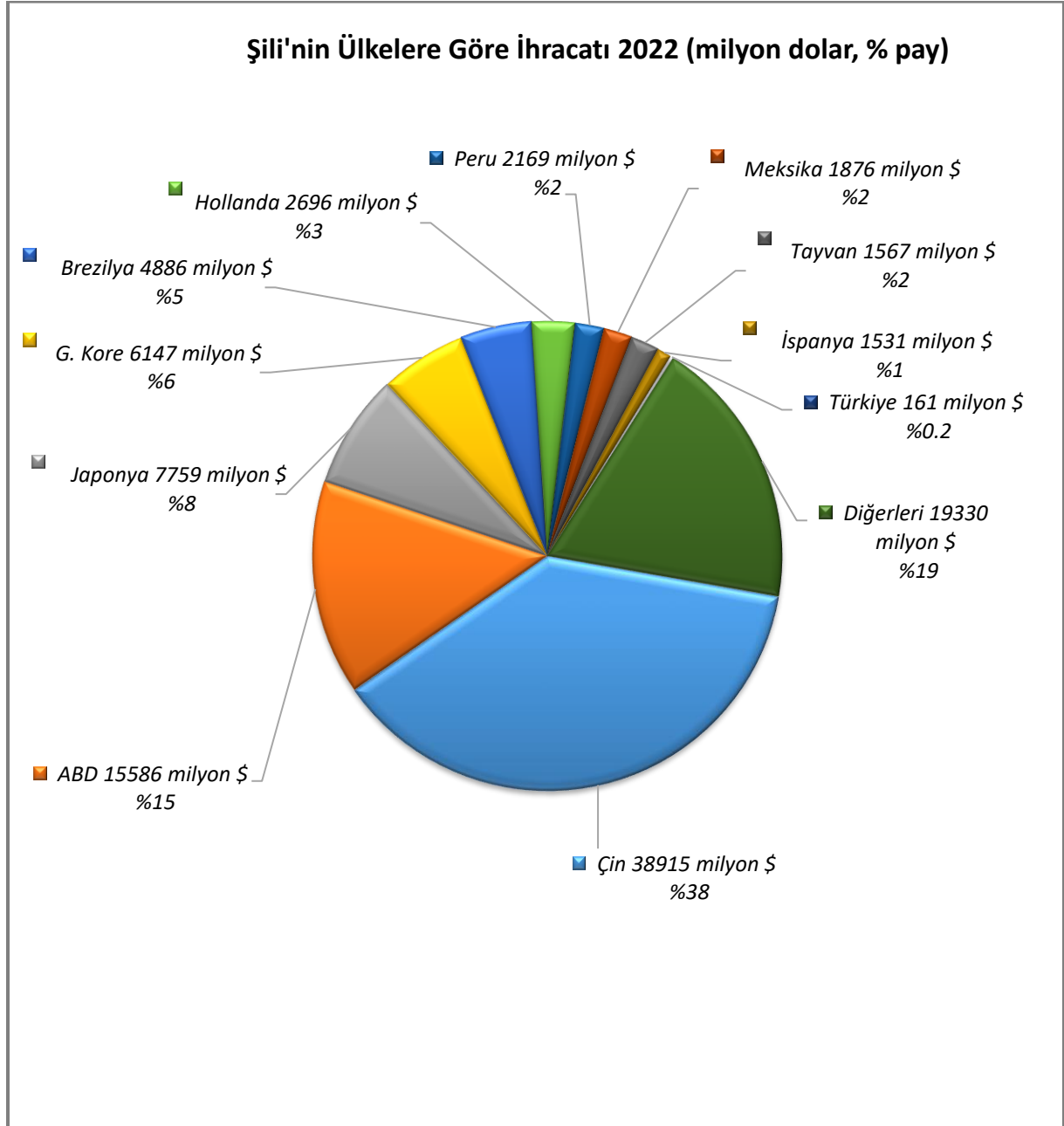

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

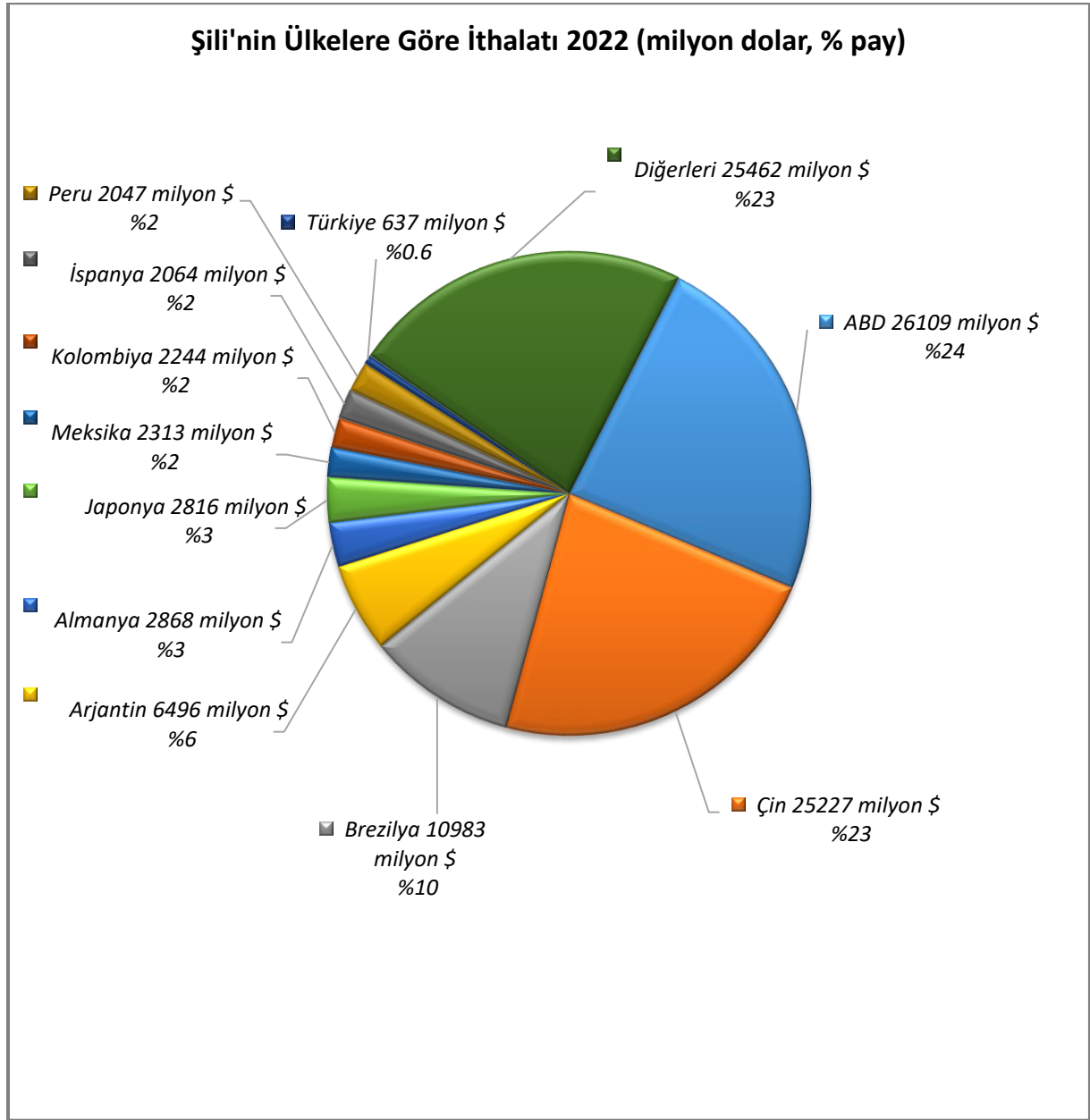
İhracat

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Latin Amerika'nın en dışa açık ve istikrarlı ekonomilerinden biri olan Şili, yaklaşık 17,5 milyonluk nüfusu ile görece olarak küçük bir pazar görünümünde olmasına rağmen, ülkenin son yıllarda yürüttüğü dışa açılım politikalarının etkisiyle pazarda rekabet oldukça yoğundur. Şeffaf ve etkin bir devlet mekanizmasına ve yaygın dış ticaret kültürüne sahip bulunan Şili, iş yapma kolaylığı bakımından da bölge ülkeleri arasında öne çıkmaktadır.

Siyasi ve ekonomik açıdan bölgenin en istikrarlı ülkelerinden olan Şili'de yerli ve yabancı yatırımcılar arasında ayrımcılık yapılmamakta, yatırımcılara güvenilir bir yatırım ortamı sunulmaktadır. Bu durum yabancı sermayeyi oldukça artırmış olup, küresel krizlere rağmen ülkeye yabancı sermaye girişi hız kesmemiştir. Son yıllarda artan DYY girişleri, Şili'nin ekonomik büyümesinde ve gelişmesinde önemli rol oynamış; rekabetçilik, teknolojik gelişim ve bilgi birikimi de sağlamıştır.

- 2021 yılı insani gelişmişlik endeksine göre dünyada 191 ülke arasında Şili 42. sıradadır. (İsviçre 1. , Türkiye 48.) (UN-2023)
- 2023 yılı ekonomik serbestlik endeksine göre Şili, dünyada 176 ülke arasında 22. sıradadır. (Singapur 1. , Türkiye 104.) (The Heritage Foundation-2023)
- Küresel rekabetçilik açısından 2019 yılı verilerine göre dünyadaki 141 ülke arasında Şili 33. sıradadır. (Singapur 1. , Türkiye 61.) (World Economic Forum-2023)
- 2020 verilerine göre iş yapma kolaylığı açısından Şili, dünyada 190 ülke arasında 59. sıradadır. (Yeni Zelanda 1. , Türkiye 34.) (Dünya Bankası-2023)
- 2022 yılı itibarıyla yurtdışından Türkiye'ye gelen 193 milyar dolar değerindeki toplam doğrudan yatırım stokunda, Şili 51 milyon dolar 45. sıradadır. (Hollanda 29,1 milyar \$ ile 1.) (TCMB-2023)

Şeffaf ve etkin bir devlet mekanizmasına ve yaygın dış ticaret kültürüne sahip bulunan Şili GSYİH'sinin %4,6'sının oluşturduğu tahmin edilen doğrudan yabancı yatırımlar, ülkenin ekonomik gelişiminde önemli bir role sahiptir. Şili'nin birden fazla bölgesine yönelen yatırımlar çoğunlukla enerji, telekomünikasyon ve finans sektörlerindeki projelerden oluşmaktadır.

Detaylı bilgi ve istatistikler Şili Yabancı Yatırım Komitesi'nin İngilizce web sitesinde (www.ciechile.gob.cl) mevcuttur.

UNCTAD verilerine göre Şili, 2022 yılında 20 milyar dolar ile doğrudan yabancı yatırım çeken ülkeler arasında 19. sıradadır. 2020-2022 döneminde toplam doğrudan yabancı yatırım miktarı 44 milyar dolar olan Şili, 2022 yılında 256 milyar dolarlık toplam yabancı sermaye stoğu ile dünyada 24. Sırada görülmektedir.

Serbest Bölgeler

Şili'de biri kuzey limanındaki Iquique (Bölge I) ve diğeri bir güney şehri olan Punta Arenas (Bölge XII) olmak üzere iki adet serbest bölge bulunmaktadır. Bu bölgelerde kurulu olan imalat şirketleri kurumlar vergisinden, KDV ve gümrük vergisinden muaf tutulmaktadır. Reeksport

edilecek mallar vergiden muaf olmakla beraber, Şili piyasasında satılacak ürünler %19 oranında KDV'ye ve bölgeden çıkarılırken ithalat vergisine tabidir (yakın bölgelere yapılacak satışlar üzerinden CIF değerinin %0,8'i oranında alınan düşük vergiler hariç olmak üzere). Aynı istisnai hükümler Arica'da (Bölge XV) bulunan ve 2007 yılında kurulan Chacalluta ve Las Americas Sanayi Parklarındaki imalatçılar için de geçerlidir. Madencilik, balıkçılık ve finansal hizmetler gibi sektörlerde serbest bölge ayrıcalıkları uygulanmamaktadır. Serbest bölgelerde kurulu yönetim şirketleri gümrük tarifesi, KDV ve diğer ithalat vergileri, Gelir Vergisi Kanunu'nda gösterilen ilk kategori gelir vergisinden ve serbest bölgedeki faaliyetlerinde kullandıkları mal ve hizmetler üzerinden alınan KDV'den muaftırlar.

5. TÜRKİYE ile TİCARET

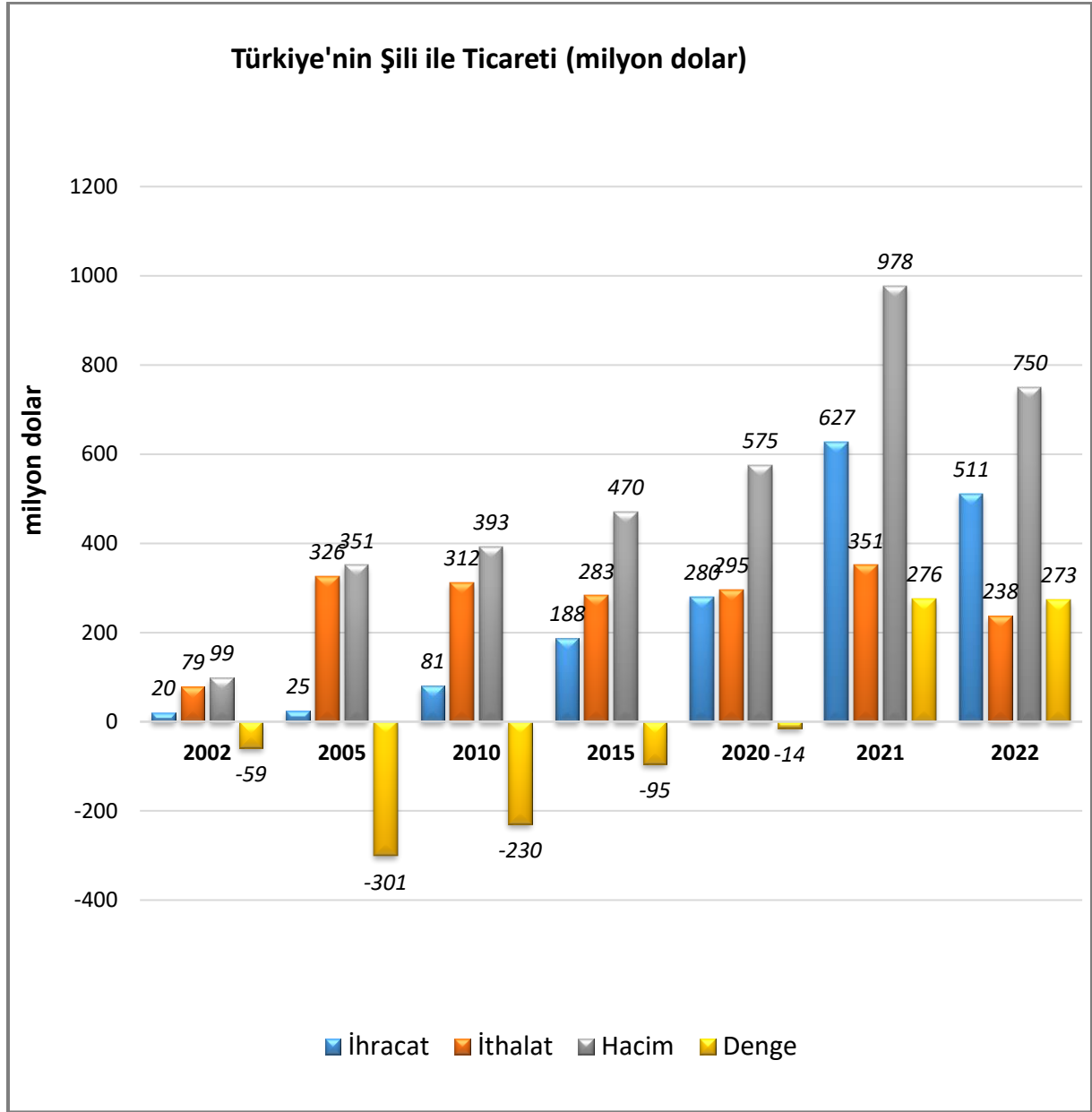
Genel Durum

Türkiye ile Şili, birbirinden çok uzak coğrafyalarda yer almasına rağmen, iki ülke halkı arasında özel bir sempati vardır. 1923'te kurulan Türkiye Cumhuriyeti'ni ilk tanıyan Latin Amerika ülkesi Şili olmuştur. Bu davranış Türkiye'de, Şili ulusunun milli bağımsızlığa ve ülkeler arasındaki dostluğa verdiği değerin somut bir ifadesi olarak kabul edilmiş ve her iki ülke arasında 1926 yılında imzalanan Dostluk Anlaşması ile ikili ilişkilerin sağlam temelleri oluşturulmuştur. İki ülke arasındaki ticari ilişkiler ise 1970'li yıllarda başlamıştır.

Coğrafi uzaklık, doğrudan uçak seferlerinin olmaması gibi işadamlarının karşılıklı ziyaretlerini kısıtlayan etmenlere rağmen, iki ülke arasındaki ticari ilişkilerde ve temaslarda artış trendi yakalanmış ve karşılıklı olarak firmaların pazara ilgisinde olumlu yönde gelişmeler olmuştur.

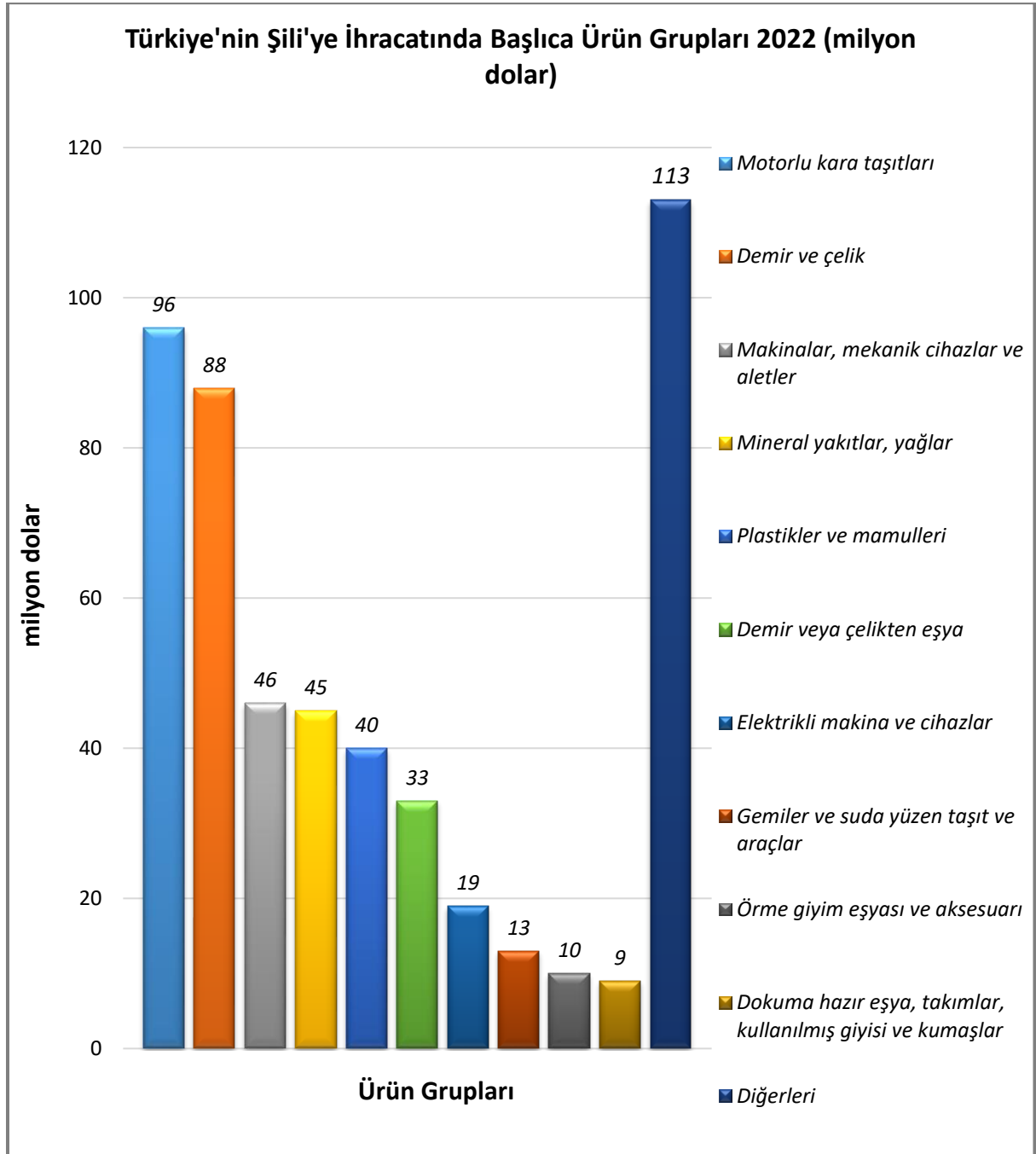
Türkiye ile Şili arasındaki ticaret yıllar itibarıyla incelendiğinde, söz konusu ülkeye gerçekleştirilen ihracatın 2009-13 yılları arasında düzenli olarak arttığı, iki ülke arasındaki ticaret hacmi 2015 yılı itibarıyla 470 milyon dolar olup, ülkemiz aleyhindeki dış ticaret açığının aynı yıl %42,6 düşüşle yaklaşık 95 milyon dolar düzeyinde gerçekleştiği görülmektedir. 2016 yılında ise ticaret hacmimizdeki %4 oranında gerileme ithalatımızdaki % 18 dolaylarındaki düşüşten kaynaklanmıştır. Aynı dönemde ihracatımız %16 oranında artmıştır. 2018 yılı verilerine göre, ise, 2018 yılı sonu itibarıyla Şili'ye ihracatımız 386 milyon ABD doları, Şili'den ithalatımız ise 371 milyon ABD doları düzeyine erişmiş olup iki ülke arasındaki dış ticaret hacmi bir önceki yıla göre, %45.3 artarak 757 milyon dolara yükselmiştir. İhracatta, bir önceki yıla göre artış %51.7 olup ülkemiz, iki ülke arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının yürürlüğe girdiği tarihten bu yana, ilk defa Şili ile ikili ticarete dış ticaret fazlası verir hale gelmiştir. (DIRECON verilerine göre, iki ülke arasında 2017 yılında 520 milyon ABD doları düzeyinde gerçekleşmiş bulunan dış ticaret hacmi 2018 yılında 757 milyon dolara yükselmiş, 2018 yılında Türkiye, Şili'nin en büyük 18. ticaret partneri olmuştur. İki ülke arasındaki dış ticaret hacmi, Şili'nin Panama, Malezya, Avustralya ve P4 ülkeleri ile olan ticaret hacminin önünde yer almaktadır. 2021 yılında Şili'ye olan ihracatımız %123 artarak 627 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Ticaret hacmi de bir önceki yıla göre %70 artarak 978 milyon dolar olmuştur. 2022 yılında Şili'ye olan ihracatımız %19 azalarak 511 milyon dolar olmuştur.

Türkiye-Şili Dış Ticareti

Kaynak: Trademap-Türkiye verileri

Türkiye'nin Şili'ye İhracatında Başlıca Ürünler

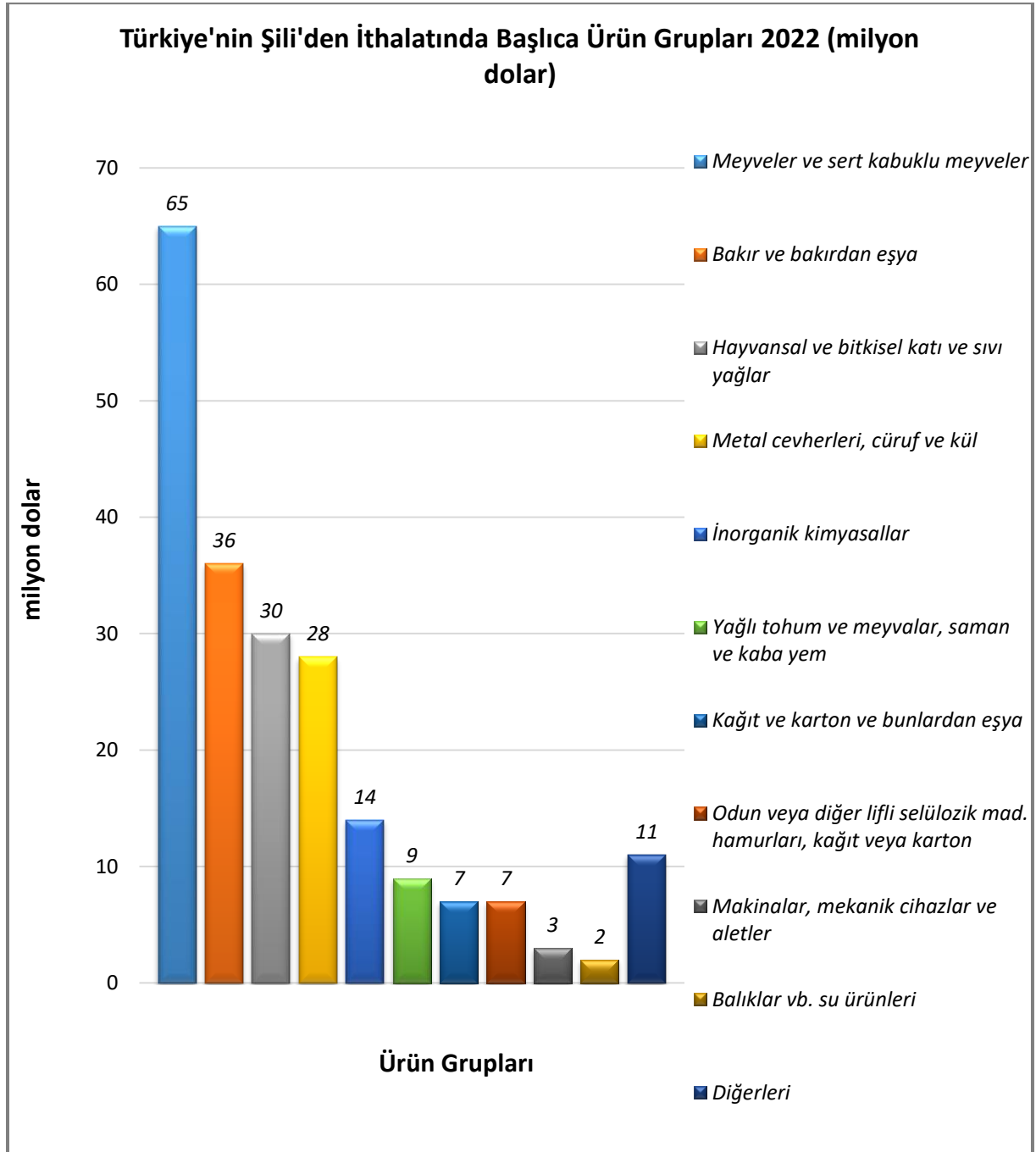

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin Şili'den İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

EKLER:***EK-1: Şili'nin İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)***

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2020	2021	2022	Pay (% 2022)	Değişim (%, 2021- 2022)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			69 964 786	92 887 987	102 625 791	100	10,5
1.	2603	Bakır cevherleri ve konsantreleri	17 475 792	26 659 152	23 051 192	22,5	-13,5
2.	7403	Rafine edilmiş bakır ve bakır alaşımları (ham)	13 516 454	20 175 397	18 298 895	17,8	-9,3
3.	2836	Karbonat; peroksikarbonat; amonyum karbomat içeren ticari amonyum karbonat	681 648	887 521	7 592 121	7,4	755,4
4.	0304	Balık filetoları ve diğer balık etleri (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	2 548 343	3 092 718	3 911 883	3,8	26,5
5.	7402	Rafine edilmemiş bakır; elektrolitik rafine için bakır anotları	1 837 099	2 495 846	2 689 254	2,6	7,7
6.	4703	Sodali veya sülfatlı kimyasal odun hamuru	2 035 236	2 365 930	2 573 012	2,5	8,8
7.	0809	Kayısı, kiraz, şeftali, erik ve çakal eriği (taze)	1 537 400	2 051 518	2 510 362	2,4	22,4
8.	0303	Balıklar (dondurulmuş)	1 529 532	1 556 057	2 057 850	2	32,2
9.	2204	Taze üzüm şarabı (kuvvetlendirilmiş şaraplar dahil) ve üzüm şırası	1 827 656	1 968 328	1 911 130	1,9	-2,9
10.	0806	Üzümler (taze/kurutulmuş)	1 057 757	954 270	1 861 705	1,8	95,1
11.	2613	Molibden cevherleri ve konsantreleri	1 247 170	1 608 870	1 840 999	1,8	14,4
12.	2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	1 423 174	2 360 113	1 646 955	1,6	-30,2
13.	2801	Flor, klor, brom ve iyot	662 322	606 287	1 104 663	1,1	82,2
14.	0302	Balıklar (taze veya soğutulmuş)	550 020	853 077	1 056 543	1	23,9
15.	4407	Uzunlamasına kesilmiş, biçilmiş ağaç; kalınlık > 6 mm	731 894	927 931	1 029 065	1	10,9

Kaynak: Trademap

EK-2: Şili'nin İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2020	2021	2022	Pay (% 2022)	Değişim (% 2021-2022)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			61 395 860	95 168 456	109 265 633	100	14,8
1.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	3 922 403	7 528 577	15 174 810	13,9	101,6
2.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	2 645 835	4 751 364	5 564 400	5,1	17,1
3.	8703	Otomobiller	1 841 954	4 037 841	5 076 425	4,6	25,7
4.	2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	2 153 844	3 444 192	4 297 306	3,9	24,8
5.	8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	1 560 160	3 275 382	3 833 490	3,5	17
6.	2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	877 952	1 702 236	3 019 125	2,8	77,4
7.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	2 019 406	2 941 853	2 653 896	2,4	-9,8
8.	8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	1 299 107	2 149 152	1 519 168	1,4	-29,3
9.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	1 120 779	1 329 608	1 315 839	1,2	-1
10.	8501	Elektrik motorları ve jeneratörler [elektrik enerjisi üretim (elektrojen) grupları hariç]	1 107 683	1 079 771	1 277 908	1,2	18,3
11.	0201	Sığır eti (taze/soğutulmuş)	949 362	1 466 842	1 257 421	1,2	-14,3
12.	2807	Sülfürik asitve oleum	232 706	412 112	1 006 210	0,9	144,2
13.	1005	Mısır	627 406	771 426	939 281	0,9	21,8
14.	8429	Buldozerler, greyderler, toprak tesviye makinaları, skreyperler, mekanik küreyiciler, ekskavatörler, yol silindirleri vb	426 248	839 068	896 044	0,8	6,8
15.	8701	Traktörler	266 706	647 397	851 900	0,8	31,6

Kaynak: Trademap

EK-3: Şili'nin Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2020	2021	2022	Pay (% , 2022)	Değişim (% , 2021-2022)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		69 964 786	92 887 987	102 625 791	100	10,5
1.	Çin	25 260 481	34 575 311	38 915 397	37,9	12,6
2.	ABD	10 176 267	15 774 702	15 586 384	15,2	-1,2
3.	Japonya	5 988 085	7 076 757	7 759 382	7,6	9,6
4.	G. Kore	4 072 809	4 747 483	6 147 435	6	29,5
5.	Brezilya	3 197 942	4 675 638	4 886 408	4,8	4,5
6.	Hollanda	1 312 147	1 505 738	2 696 076	2,6	79,1
7.	Peru	1 749 620	1 792 998	2 169 458	2,1	21
8.	Meksika	1 134 827	1 480 146	1 876 145	1,8	26,8
9.	Tayvan	1 183 359	1 946 776	1 567 165	1,5	-19,5
10.	İspanya	1 174 234	1 737 828	1 531 344	1,5	-11,9
11.	Kanada	955 239	1 264 745	1 419 328	1,4	12,2
12.	Hindistan	812 180	1 086 813	1 282 096	1,2	18
13.	Kolombiya	701 451	845 789	1 142 282	1,1	35,1
14.	Almanya	964 402	1 215 363	1 095 914	1,1	-9,8
15.	Arjantin	711 686	877 929	1 061 236	1	20,9
...	...	...	...	...	...	...
36.	Türkiye	229 645	234 129	160 810	0,2	-31,3

Kaynak: Trademap-Şili verileri

EK-4: Şili'nin Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2020	2021	2022	Pay (% 2022)	Değişim (% 2021-2022)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		61 395 860	95 168 456	109 265 633	100	14,8
1.	ABD	12 275 861	18 772 446	26 109 001	23,9	39,1
2.	Çin	15 783 719	26 373 652	25 227 027	23,1	-4,3
3.	Brezilya	4 718 041	8 165 599	10 983 004	10,1	34,5
4.	Arjantin	3 577 401	5 565 503	6 495 845	5,9	16,7
5.	Almanya	2 319 164	3 382 755	2 868 269	2,6	-15,2
6.	Japonya	1 067 341	2 026 460	2 816 008	2,6	39
7.	Meksika	1 683 405	2 492 823	2 313 115	2,1	-7,2
8.	Kolombiya	1 219 804	1 574 540	2 243 675	2,1	42,5
9.	İspanya	1 475 292	2 228 650	2 063 632	1,9	-7,4
10.	Peru	1 161 549	1 816 807	2 047 147	1,9	12,7
11.	G. Kore	1 077 847	1 700 531	1 814 988	1,7	6,7
12.	İtalya	1 136 919	1 526 464	1 582 187	1,4	3,7
13.	Hindistan	776 625	1 331 594	1 506 268	1,4	13,1
14.	Fransa	912 424	1 245 140	1 388 158	1,3	11,5
15.	Ekvator	999 474	1 325 265	1 376 985	1,3	3,9
...	...	...	...	...	...	...
23.	Türkiye	357 152	645 430	636 961	0,6	-1,3

Kaynak: Trademap-Şili verileri

Ek-5: Türkiye'nin Şili'ye İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2020	2021	2022	Pay (% 2022)	Değişim (% 2021- 2022)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			280 428	627 361	511 252	100	-18,5
1.	8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	11 667	46 560	53 979	10,6	15,9
2.	7214	İnşaat demiri	12 415	132 702	53 562	10,5	-59,6
3.	2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	0	0	41 722	8,2	0
4.	3916	Plastikten monofiller, ince ve kalın çubuklar ve profiller (enine kesitinin en geniş yeri > 1mm)	10 465	24 482	20 051	3,9	-18,1
5.	7216	Demir veya alaşımsız çelikten profiller	12 028	24 586	16 610	3,2	-32,4
6.	8702	10 veya daha fazla kişi taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	10 338	20 428	16 333	3,2	-20
7.	7311	Demir veya çelikten sıkıştırılmış veya sıvı hale getirilmiş gazlar için kaplar	3 944	5 374	15 636	3,1	191
8.	8904	Römorkörler ve itici gemiler	0	6 186	13 001	2,5	110,2
9.	8703	Otomobiller	4 199	2 195	11 181	2,2	409,4
10.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	5 515	10 443	9 982	2	-4,4
11.	7213	Demir veya alaşımsız çelikten filmaşın (sıcak haddelenmiş, kangal halinde)	4 753	22 324	8 611	1,7	-61,4
12.	7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	10 230	11 975	7 841	1,5	-34,5
13.	8507	Elektrik akümülatörleri (bunların separatörleri dahil)	3 314	9 128	7 801	1,5	-14,5
14.	8429	Buldozerler, greyderler, toprak tesviye makinaları, skreyperler, mekanik küreyiciler, ekskavatörler, yol silindirleri vb	4 796	8 834	7 423	1,5	-16
15.	2807	Sülfürik asitve oleum	0	0	7 239	1,4	0

Kaynak: Trademap-Türkiye verileri

Ek-6: Türkiye'nin Şili'den İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2020	2021	2022	Pay (% , 2022)	Değişim (% , 2021-2022)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			294 600	350 924	238 387	100	-32,1
1.	0802	Diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş)	28 035	47 344	53 610	22,5	13,2
2.	7403	Rafine edilmiş bakır ve bakır alaşımları (ham)	94 006	139 140	36 344	15,2	-73,9
3.	2603	Bakır cevherleri ve konsantreleri	65 804	83 244	28 258	11,9	-66,1
4.	1504	Balıkların veya deniz memelilerinin katı ve sıvı yağları	20 276	14 180	27 821	11,7	96,2
5.	0813	Meyve (kurutulmuş) (0801, 0806'de kiler hariç)08. fasıldaki sert ve kabukluların karışımları	2 653	5 696	9 516	4	67,1
6.	2834	Nitritler; nitratlar	21 179	12 728	8 523	3,6	-33
7.	1209	Ekim amacıyla kullanılan tohum, meyve ve sporlar	8 898	9 406	7 153	3	-24
8.	4703	Sodali veya sülfatlı kimyasal odun hamuru	3 025	1 432	7 093	3	395,3
9.	4810	Bir veya iki yüzü kaolin (çin kili) veya diğer inorganik maddeler ile sıvanmış kağıt ve kartonlar	12 572	6 489	4 287	1,8	-33,9
10.	2825	Hidrazin ve hidroksilamin, bunların anorganik tuzları, organik bazlar, diğer metal oksitler, hidroksitler ve peroksitler	1 193	2 351	3 838	1,6	63,2
11.	8481	Musluk, batarya, vana ve valfler	290	1 101	2 649	1,1	140,6
12.	4804	Birincil elyaf (kraft) kağıt ve kartonları (kuşe edilmemiş, sıvanmamış, rulo veya tabaka halinde)	0	411	2 468	1	500,5
13.	1605	Hazırlanmış/konserve edilmiş kabuklu hayvanlar, yumuşakçalar ve diğer su omurgasızları	1 589	1 838	1 911	0,8	4
14.	0806	Üzümler (taze/kurutulmuş)	1 588	620	1 876	0,8	202,6
15.	2204	Taze üzüm şarabı (kuvvetlendirilmiş şaraplar dahil) ve üzüm şırası	1 308	1 461	1 785	0,7	22,2

Kaynak: Trademap-Türkiye verileri